رضاءِ الٰهي جي لاءِ
اسلاف جون قربانيون

8/31/2017

هفتيوار سنڌن پري اجتماع ۾ ٿيڻ وارو
سُنڌن پريو بيان

(For Islamic Brothers)

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ
اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ؕ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ؕ

رضاءِ الٰهي جي لاءِ اسلاف جون قربانيون

اَلصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُوْلَ الله وَعَلٰى اٰلِكَ وَاَصْحٰبِكَ يَا حَبِيْبَ الله
اَلصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا نَبِيَّ الله وَعَلٰى اٰلِكَ وَاَصْحٰبِكَ يَا نُوْرَ الله

نَوَيْتُ سُنَّتَ الْاِعْتِكَافِ

(مون سنّتِ اعتڪاف جي نيّت ڪئي)

جڏهن به مسجد ۾ داخل ٿيو، ياد اچڻ تي نفلي اعتڪاف جي نيّت ڪري ونو، جيستائين مسجد ۾ رهندؤ نفلي اعتڪاف جو ثواب حاصل ٿيندو رهندو ۽ ضمنًا مسجد ۾ ڪائڻ پيئڻ به جائز ٿي ويندو.

دُرود شريف جي فضيلت

نبي مُڪرَّم، نُورِ مُجسَّم صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّمَ جو فرمانِ عاليشان آهي: جمعي جي ڏينهن مون تي دُرودِ پاڪ جي ڪثرت ڪريو، چوتہ هر جمعي جي ڏينهن منهنجي اُمّت جو دُرود منهنجي بارگاه ۾ پيش ڪيو ويندو آهي، تہ انهن مان

www.dawateislami.net

جيڪو سڀ کان وڌيڪ دُرودِ پاڪ پڙهندڙ هوندو اهو منهنجي سڀ کان وڌيڪ ويجهو هوندو. (سنن كبري للبيهقي ،كتاب الجمعة، با ب مايؤمره في ليلة الجمعة،٣/٣٥٣،حديث: ٥٩٩٥)

خوب بھیجو مل کے دیوانو! ادب سے جھوم کر تم مدینے کے حسین گلزار پر لاکھوں سلام

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

مٹا مٹا اسلامي پائرو! ثواب حاصل ڪرڻ خاطر بيان ٻڌڻ کان پهريان سنيون نِيّتون ڪري ونون ٿا. فرمانِ مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم: "نِيَّةُ الْمُؤْمِنِ خَيْرٌ مِّنْ عَمَلِهٖ" يعني مسلمان جي نِيّت ان جي عمل کان بهتر آهي.

(المعجم الكبير،سهل بن الساعدي...الخ ج 6، ص 185، الحديث: 5942)

ٻ مدني گُل: (1) بغير سني نيّت جي ڪنهن ٻ نيڪ عمل جو ثواب ناهي ملندو.

(2) جيتريون سنيون نِيّتون وڌيڪ، اوترو ثواب ٻ وڌيڪ.

بيان ٻڌڻ جون نِيّتون

❁ نگاهون جهڪائي پوري توجهه سان بيان ٻڌندس ❁ ٽيڪ لڳائي ويهڻ بدران علمِ دين جي تعظيم خاطر جيترو ٿي سگهيو ٻئي گوڏا وڃائي ويهندس ❁ ضرورت پوڻ تي ٻين جي لاءِ سِرڪي جاءِ ڪشاده ڪندس ❁ ذِڪر وغيره لڳو ٿ صبر ڪندس، گهوري ڏسڻ ڇڏڻ ۽ اَٽڪڻ کان بچندس ❁ صَلُّوا عَلَي الحَبِيب! اُذكُرُوا الله , تُوبُوا اِلَي الله! وغيره ٻڌي ثواب ڪمائڻ ۽ صدا لڳائڻ وارن

www.dawateislami.net

جي دِل جوئي جي لاءِ بلند آواز سان جواب ڏيندس ❁ بيان کان پوءِ پاڻ اڳتي وڌي سلام، مصافحو ۽ انفرادي کوشش کندس.

وزارت چو قربان کيائون؟

منقول آهي ته خليفہ هارونُ الرَّشيد جو وزير حضرتِ سَيدُنا عبدُاللّٰه بن مشرف رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه هڪ ڏينهن هارونُ الرَّشيد جي سامهون وينل هو. اُنهن پڇيو: اي مسلمانن جا خليفہ! جيڪڏهن ڪو شخص اوهان جي دربار ۾ درخواست (Request) ڪري ته منهنجو غلام پڇي اوهان وٽ آيو آهي اوهان مون کي منهنجو غلام موٽائي ڏيو، ته ڇا اوهان ان کي غلام واپس موٽائي ڏيندوء؟ خليفہ چيائين: ڇو نہ. ته حضرتِ سَيدُنا عبدُ اللّٰه بن مُشرَّف رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه عرض ڪيو: سائين! مان بہ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ جو غلام آهيان، جيڪو پنهنجي مالڪِ حقيقي عَزَّوَجَلَّ جي بارگاھ مان پڇي آيو آهيان، اوهان مون کي ان جي خدمت ۾ حاضر ٿيڻ جي لاءِ چڏي ڏيو، ته جيئن مان ٻيهر ان جي بارگاھ ۾ حاضر ٿيان. اهو ٻڌي خليفي هارونُ الرَّشيد ۽ اتي موجود تمام حاضرين روئي پيا پوءِ خليفو چوڻ لڳو: اسان مان هن شخص نجات ماڻي ورتي، جڏهن ته اسان هتي ويهي ان ڏانهن ڏسي رهيا آهيون. اهو چوندي خليفہ هارونُ الرَّشيد انهن کي وڃڻ جي اجازت ڏني، اجازت نامو ٻڌي حضرت سيدُنا عبدُ اللّٰه بن مُشرَّف رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه أُتيو ۽ انهيءَ وَقت احرام ٻڌي لَبَّيْك اَللّٰهُمَّ لَبَّيْك چوندي حرمِ پاڪ ڏانهن روانو ٿي

www.dawateislami.net

ويو. راھ ۾ حضرتِ سيدُنا سُفيان ثوري رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه انهن کي مليا ۽ ڏنائون تہ هو زمين تي سمهيا پيا آهن، مٿي اُڏامي سندن چهري تي لڳي رهي آهي. حضرتِ سيدُنا سُفيان ثوري رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه سلام کان پوءِ انهن کان پڇيو: اي عبدالله! سي ڪجهہ ڇڏڻ جو بدلو الله عَزَّوَجَلَّ تو کي ڇا ڏنو؟

پاڻ فرمايائون: اي سُفيان! الله عَزَّوَجَلَّ جي راھ ۾ پنهنجي وزارت ۽ ٻيو ساز ۽ سامان قربان ڪرڻ جي عوض الله عَزَّوَجَلَّ مون کي هي ڏنو جو "مون کي پنهنجي رضا عطا فرمائي" جنهن ۾ مان هن وقت آهيان. جڏهن حرمِ پاڪ جي مَشائخ عظام کي نيڪ بخت وزير جي اچڻ جي خبر ملي تہ اهي سلام پيش ڪرڻ سندن بارگاھ ۾ حاضر ٿيا، انهن جي ڪمزوري ۽ دز سان پريل ڏسي اُنهن پڇيو: بغير پاڻي جي، بغير ڇانو واري ميدان ۾ سفر اوهان ڪيئن برداشت ڪيو؟

حضرتِ سيدُنا عبدُالله بن مُشرف رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه جواب ڏنائون: جنهن مُجرم غلام جي دل ان جي آقا جي دروازي ڏانهن وني وجي رهي هجي، هو پنهنجي آقا جي بارگاھ ۾ ڪيئن ايندو آهي؟ جيڪڏهن مون کي قدرت هجي ها تہ مان مٿي پر اچان هان، اهو چوندي پاڻ روئڻ لڳا، پڇيو ويو: چو روئي رهيا آهيو؟ ارشاد فرمايائون: مون پنهنجو شفيع (مدد گار) اڳتي موڪليو آهي، شايد! ان جي شفاعت قبول ٿئي. جڏهن سندن نظر بَيتُ الله شريف تي پئي تہ هڪ وڏي رڙ ڪئي ۽ سندن رُوح جسم مان جُدا ٿي ويو. (حڪايتيں ۽ نصيحتيں،ص۲۶۹)

www.dawateislami.net

بے سبب اے خدا کردے بخشش حشر میں مجھ سے کرنا نہ پُرسش
نام غفّار مولیٰ ترا ہے یا خدا تجھ سے میری دعا ہے

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب! صَلَّی اللہ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

منا منا اسلامي پائرو! يقيناً اسان جي بُزرگانِ دين راھ خدا ۾ گھٽيون قُربانيون ڏنيون کڏھن مال جي قرباني تہ کڏھن جان جي قرباني، کڏھن بادشاھت جي قُرباني تہ کڏھن وزارت جي قرباني، الغرض جڏھن، جتي، جنھن شيءِ جي قُرباني جي ضرورت پيش آئي اُنھن انھيءِ شيءِ کي اللہ عَزَّوَجَلَّ جي بارگاھ ۾ قُربان ڪري ڇڏيو جيئن تہ بيان ڪيل حڪايت ۾ ھڪ وزير صرف ۽ صرف اللہ عَزَّوَجَلَّ جي رِضا جي خاطر پنھنجي وزارت،پنھنجي ڏَن دولت، پنھنجو دُنيوي عيش ۽ عشرت سڀ ڪجھ قُربان ڪري ڇڏيو، رات ڏينھن اللہ عَزَّوَجَلَّ جي عبادت (Worship) ۾ گُذاري ھن دُنيا مان رُخصت ٿيا ۽ صَديون گُذرڻ کان پوءِ بہ انھن جي عظيم قُربانين جي ساراھ اڄ بہ ھر پاسي گونجي رھي آھي. تنھنڪري اسان کي گھرجي تہ اسان صرف ڳالھيون ڪرڻ، فارغ ويٺو رھڻ، فُضوليات ۾ وقت وڃائڻ ۽ حِيلو بھانو ڪرڻ جي بدران عملي طور تي انھن اللہ وارن جي مُبارڪ زندگين مان مدني گل حاصل ڪندي اللہ تعالیٰ جي ذات تي ڀروسو ڪري پنھنجي اندر دِين جي خاطر قُربانيون ڏيڻ جو جذبو بيدار ڪرڻ جي ڪوشش ڪريون.

www.dawateislami.net

ياد رکو! انبياءِ ڪرام، صحابہ ڪرام ۽ بعد ۾ ايندڙ بُزرگانِ دِين پنهنجي پنهنجي رتبي مطابق راه خدا ۾ قُربانيون ڏنيون ۽ قُربانين جو هي سلسلو اڄ تائين جاري آهي.

حضرت آدم عَلَيْهِ السَّلَام جي زماني ۾ سندن شهزادي حضرت سَيدُنا هابيل رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْهُ رِضاءِ اِلٰهي جي خاطر تقوٰي اختيار ڪندي پهريان پنهنجو مال (يعني بکري) قرباني جي لاءِ پيش ڪئي ۽ پوءِ پنهنجي جان قربان ڪري ڇڏي، جنهن جو ذِڪر الله عَزَّوَجَلَّ سيپاري 6 سُوْرَه مَائِدَة ۾ ڪيو ۽ مفسّرن هن واقعي کي تفصيل سان نقل ڪيو،جينئن ته

هابيل جي قرباني

"هابيل" ۽ "قابيل" ۾ بِئي حضرت آدم عَلَيْهِ السَّلَام جا فرزند (يعني پٽ) آهن. منقول آهي ته روءِ زمين تي سڀ کان پهريون قاتل قابيل ۽ سڀ کان پهريون مقتول (يعني قتل ٿيندڙ) حضرت سيدنا هابيل رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْهُ آهن، ٻنهي جو واقعو هن طرح آهي ته حضرت سيدتنا حوا رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْهَا جي هر حمل ۾ هڪ ڇوڪرو ۽ هڪ ڇوڪري پيدا ٿيندا هئا ۽ هڪ حمل جي ڇوڪري جو ٻي حمل جي ڇوڪريءَ سان نڪاح ڪرايو ويندو هو. انهي دستور جي مطابق حضرت آدم عَلَيْهِ السَّلَام جن قابيل جو نڪاح "لِيُوذا" سان ڪرڻ چاهيو جيڪا حضرت سيدنا هابيل رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْهُ سان گڏ پيدا ٿي هئي. پر قابيل انهي تي راضي نہ ٿيو ڇاڪاڻ ته اِقليما وڌيڪ خوبصورت هئي ان ڪري هُو اُن جو طلبگار ٿيو. حضرت سيدنا

www.dawateislami.net

آدم عَلَيه السَّلَام جن هُن کي سمجهايو تہ اِقليما توسان گڏ پيدا ٿي آهي ان کري هُوءَ تنهنجي پيٽ آهي اُن سان تنهنجو نکاح نٿو ٿي سگهي پر قابيل پنهنجي ضد تي اڙيو رهيو. آخرڪار حضرت آدم عَلَيه السَّلَام جن اهو حڪم ڏنو تہ توهين ٻئي پنهنجون پنهنجون قربانيون ربّ عَزَّوَجَلَّ جي دربار ۾ پيش ڪريو، جنهن جي قرباني مقبول ٿيندي اهو ئي اِقليما جو حقدار ٿيندو. انهي زماني ۾ قرباني جي مقبوليت جي اها نشاني هئي جو آسمان تان هڪ باھ لهي کري ان کي کائي وڃندي هئي. اهڙي طرح قابيل ڪڪ (Wheats) جا ڪجهہ سنگ ۽ سيدنا حضرت هابيل رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ جن هڪ ٻکري قرباني جي لاءِ پيش ڪئي. آسماني باھ حضرت سيدنا هابيل رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ جي قرباني کي کائي ورتو ۽ قابيل جي ڪڪ کي ڇڏي ڏنو. انهيءَ کري قابيل جي دل ۾ بُغض ۽ حسد پيدا ٿيو ۽ اُن سيدنا هابيل رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ کي قتل جو ارادو ڪيو ۽ هابيل کي چيو تہ مان تون کي قتل ڪندس، حضرت سيدنا هابيل رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ جن چيو تہ قرباني قبول ڪرڻ الله عَزَّ وَجَلَّ جو ڪم آهي ۽ اُهو متقي ٻانهن ئي جي قرباني قبول ڪندو آهي، جيڪڏهن تون متقي هُجين ها تہ ضرور تنهنجي قرباني قبول ٿئي ها. (عجائب القرآن مع غرائب القرآن، ص۸۵-۸۶، ملخصاً،صراط الجنان ،۲/ ۴۱۶،تحت الآیۃ ۲۷،ملخصا)

مٹا مٹا اسلامي ڀائرو! بيان ڪيل قرآني واقعي مان معلوم ٿيو تہ الله عَزَّوَجَلَّ جي راھ ۾ قُربانيون ڏيڻ جي اِبتدا آدم عَلَيه السَّلَام جي دَور کان ٿي ۽ هي انبياءِ ڪرام عَلَيهِمُ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام جو مُبارڪ طريقو رهيو آهي. انبياءِ ڪرام عَلَيهِمُ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام

www.dawateislami.net

صرف الله عَزَّوَجَلَّ جي رضا ۽ خُوشنودي جي لاءِ دُشوار گذار سفر ڪيا، تڪليفون سٺيون، باطِل قُوّتن جو جمي مقابلو ڪيو، پنهنجن شهرن ۽ مُلڪن مان هجرتون ڪيون، پنهنجون زِندگيون وقف ڪيون ۽ جتي ضرورت پيش آئي اتي پنهنجي مُقدّس جانين جو نذرانو پڻ پيش ڪيو. جينئن ته

انبياء عَلَيْهِمُ السَّلَام جون قُربانيون

حضرتِ سَيدنا ابو عُبيده بن جراح رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْه بيان ڪن ٿا ته مون عرض ڪيو: يا رسول الله صَلَّی اللهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّمَ! قيامت جي ڏينهن ڪن ماڻهن کي سپ کان وڌيڪ عذاب ٿيندو؟ پاڻ ڪريم صَلَّی اللهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّمَ جن فرمايو: جنهن نبي کي قتل ڪيو يا نيڪي جو حڪم ڏيڻ واري ۽ بُرائي کان روڪڻ واري کي قتل ڪيو، پوءِ رَسُولُ الله صَلَّی اللهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّمَ هن آيت جي تلاوت فرمائي:

اِنَّ الَّذِيْنَ يَكْفُرُوْنَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ وَ يَقْتُلُوْنَ النَّبِيّٖنَ بِغَيْرِ حَقٍّ ۙ وَّ يَقْتُلُوْنَ الَّذِيْنَ يَاْمُرُوْنَ بِالْقِسْطِ مِنَ النَّاسِ ۙ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ اَلِيْمٍ ﴿۲۱﴾ (پ۳ سورۂ اٰل عمران ، ۲۱)

ترجموڪنزالايمان: اُهي جيڪي الله جي آيتُن کان مُنڪر ٿي ٿيا ۽ پيغمبرن کي ناحق شهيد ٿي ڪيائُون ۽ اِنصاف سان حُڪم ڪندڙن کي قتل ٿي ڪيائُون أنهن کي خوشخبري ڏي دردناڪ عذاب جي.

پوءِ پاڻ سڳورن صَلَّی اللهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّمَ فرمايو: اي ابو عُبيده! رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْه بني اسرائيل صبح جي اوّل وقت ۾ 43 نبين کي شهيد ڪيو، بني اسرائيل جا 112

www.dawateislami.net

عبادت گذار عُلماء بينا ۽ اُنهن هنن کي نيڪي جو حڪم ڏنو، بُرائي کان روڪيو، تہ بني اسرائيل ان ڏينهن جي آخري حصّي ۾ انهن سيني کي بہ شهيد ڪري ڇڏيو. (جامع البيان،۲۱۶/۳،رقم:۶۷۷۷)

ٹُوٹے گو سر پہ کوہِ بلا صبر کر اے مبلغ نہ تو ڈگمگا صبر کر
لَب پہ حرفِ شکایت نہ لا صبر کر ہاں یہی سُنّتِ شاہِ ابرار ہے

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب! صَلَّی اللہ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

مٹا مٹا اسلامي پائرو! بيان کيل حديثِ مُبارڪ مان معلوم ٿيو تہ ڪيئي نبين سڳورن راهِ حق ۾ پنهنجي جانين جون قُربانيون پيش ڪيون. اچو! هاڻي حضرتِ سَيدُنا ابراهيم عَلَيه الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام جي قُربانين جي باري ۾ ٻڌڻ جي سعادت حاصل ڪيون ٿا تہ پاڻ عَلَيه السَّلَام اللہ عَزَّوَجَلَّ جي رِضا جي خاطر نہ صرف پنهنجي اولاد ۽ اهل و عيال(Family) کي ويران جهنگ ۾ اڪيلو ڇڏي عظيم قرباني جو شرف حاصل ڪيو بلڪ اللہ عَزَّوَجَلَّ جي راهِ ۾ پنهنجي اولاد قربان ڪرڻ کان بہ پوئتي نہ هٽيا.؛جيئن تہ

عشق جوامتحان

حضرت سَيِّدُنا اسماعيل عَلَيه السَّلَام جي پيدائش کان پوءِ سندن والد محترم حضرت سَيِّدنا اِبراهيم عَلَيه السَّلَام تي وحي نازل ٿي تہ اوهان حضرت هاجره رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْهَا ۽

www.dawateislami.net